

Νέα Σκηνή: Ἀφορμὴ ἀπὸ τὸ δράμα «Τὸ Ξερρίζωμα» τῆς κυρίας Εἰρήνης Δημητρακοπούλου.

ΜΟῦ φαίνεται πὼς ὅταν κρίνει κανεὶς ἓνα φιλολογικὸν ἔργον γραμμένον ἀπὸ μᾶς τίς γυναῖκες, πρέπει νὰ εἶναι πολὺ αὐστηρὸς. Γιατί, τὸ ν' ἀφίση ἡ γυναῖκα τὸ σπίτι τῆς καὶ τὰ καθήκοντά τῆς, πού εἶναι δὰ τόσον πολλά, τοῦτο προϋποθέτει πὼς πολὺ μεγάλην συναισθάνεται μέσα τῆς τὴν δύναμιν καὶ ἀκατανίκητον τὴν ἀνάγκην νὰ μᾶς ξεσκεπάσῃ τὴν ἰδικήν τῆς τὴν σκέψιν μαζί με τὴν γυναικεῖαν ψυχὴν. Ἔτσι μόνον δικαιολογεῖται ἡ ἀποχώρησίς μας ἀπὸ τὸ ὑποτακτικὸν καὶ συμμαζεμένον κοπάδι τῶν γυναικῶν. Ὅ,τι ἀφήνομεν πίσω μας, εἶναι τόσο γλυκό, τόσο ἁρμονισμένον με τὸν ὄργανισμόν μας καὶ τόσο ζεστό, πού μόνον μιὰ βαθυτάτη, εἰλικρινεστάτη, πρωτοτυπωτάτη ἐξωτερικευσις τοῦ ἐσωτερικοῦ μας κόσμου, ἤμπορεῖ νὰ μᾶς κάμῃ ὄχι νὰ τὸ ξεχάσωμε, μὰ νὰ μὴν τὸ πολυνοσταλοῦμε.

Διαφορετικά, καμιὰ ἀνάγκη δὲν εἶναι, θυσιάζοντας τόσον ὠραῖα πράγματα, τίποτε ἄλλο νὰ μὴν κατορθώσωμεν παρὰ νὰ ὑψώσωμεν κ' ἐμεῖς λίγο τὸν πελώριον σωρὸν τῶν ἀχρήστων, πού γράφουν τὰ χέρια τῶν ἀνδρῶν. Γι' αὐτό, ὅταν ἐμεῖς αἱ γυναῖκες δρασκελίζομεν τὸ κατώφλι τοῦ πατρικοῦ ἢ συζυγικοῦ σπιτιοῦ καὶ ριχνόμεθα στοὺς φιλολογικοὺς ἀγῶνας, ἓνα καὶ μόνον σκοπὸν πρέπει νὰ ἔχωμεν γιὰ νὰ ἡμεῖς δικαιολογημένοι: Τὴν γυναικεῖαν ψυχὴν πού κάτι τι δυσκολονόητον, μυστηριῶδες καὶ πολύπλοκον ἀπόμεινε στοὺς ἀνδρας, ἐμεῖς νὰ τὴν δείξωμεν με ὅλην τῆς τὴν ἀνυπέρβλητην ὁμορφιά καὶ τὴν φρικτὴν ἀσχημίαν. Οἱ ἄνδρες αἰῶνια τώρα προσπαθοῦν νὰ ἰδοῦν πίσω ἀπὸ τὰς πράξεις μας κ' ἀπὸ τὰ φερσίματά μας, τὴν ἀληθινὴν μας ὑπόστασιν. Καί ποτὲ δὲν τὸ κατορθώνουν. Γιατί πάντα ἐγωῖστικώτατα καὶ ἐπιπολαιότατα μᾶς ἐκρινάν, σύμφωνα με τὰς ἀτομικὰς τῶν με τὰς γυναῖκας περιπετείας.

Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη μερικὲς γυναῖκες νὰ ξεπεταχτοῦν ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κοπάδια τῶν συζύγων καὶ τῶν μητέρων καὶ νὰ ποῦν με εἰλικρίνειαν, καὶ με θάρρος καὶ χωρὶς ὑποκριτικὰς σεμνοτυφίας, πὼς πέφτει καὶ στὰ νεῦρα τὰ δικά μας ἀπάνω, ὁ ἥλιος καὶ ἡ θάλασσα, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ζήλεια, ἡ χαρὰ καὶ ἡ θλίψις.

Δυστυχῶς καμιὰ ἕως τώρα, ἀπολύτως καμιὰ, δὲν

ξεσκέπασεν ἔτσι, μ' ἓνα ὠραῖον ἀνατέντωμα ὅλου της τοῦ κορμιοῦ, τὰ μυστικά τῆς σάρκας μας καὶ τῆς ψυχῆς μας. "Ὅλες πού ἕως σήμερα νόμισαν πὼς ἔχουν μέσα τους τὸ συγγραφικὸν «δαιμόνιον» ἢ ἀνεμάσησαν μὲ τραγικωτάτους μορφασμοὺς τὰς σκέψεις τῶν ἀνδρῶν ἢ, παραγνωρισμέναι τάχατε καὶ ὑπέροχοι, ἤρχισαν μὲ ρομαντικὰς μελαγχολίας καὶ μὲ ὑστερικοὺς ρεμβασμοὺς, σὰν ἐρωτευμένες Ἀρσακειάδες, νὰ μουρμουρίζουνε.

"Ὅλαι ἔχουν παραστρατίσει. Θησαυροὺς ἀγνώστους ἀκόμα κι' ἀνεκμεταλλεύτους ἔχουν μέσα στὴν ψυχὴν των καὶ δὲν τοὺς βλέπουν. Νὰ εἴμεθα γυναῖκες, τελείως γυναῖκες, ἰδοὺ τὸ μεγάλο μυστικόν.

Μά, παραστρατίζομε.

Εὐτυχῶς ἢ κ. Δημητρακοπούλου εἶναι νέα, πολὺ νέα καὶ πολὺ φιλόδοξη. Ἔχει θέλησιν, ὁρμήν, ἐπιθυμίας, ἰδανικά. Κ' ἴσως καμιὰν ἡμέραν εὔρη τὸν δρόμον πού σ' ἐμᾶς τίς γυναῖκες ταιριάζει καὶ τότε θὰ μᾶς παρουσιάσῃ ἔργα πολὺ καλύτερα ἀπὸ τὸ «Ξερρίζωμα».

Καὶ τελειώνει ἔτσι τὸ Ἀβερώφειον ἄγος. Ποτὲ τόσο πολὺ τὸ θέατρόν μας δὲν ἐξηυτελίσθη. Ποτὲ οἱ δημοσιογράφοι δὲν εἰσεπήδησαν μὲ τόσην παχυλὴν ἀμάθειαν τέχνης καὶ μὲ τόσην βέβηλον βίαν ἐπάνω εἰς τὴν σκηνὴν. Σκηνὲς καὶ λόγια, κόλπα καὶ φανφαρονίες, πεζότητες καὶ κοινοτοπίες — κ' ἐπειδὴ ἦσαν δημοσιογράφοι ἐμμέσως ἠνάγκασαν τοὺς θιάσους νὰ παίξουν ὅλα τὰ ἔργα των, ἠνάγκασαν καὶ τὸ κοινόν, μὲ τὴν κλίκα τὴν ἀλληλολιβανιστικὴν των νὰ ἔρχεται καὶ νὰ τοὺς χειροκροτῇ, ἀφοῦ ὅλαι αἱ ἐφημερίδες — ἢ μόνη δὰ πνευματικὴ τροφή μας — διεκήρυσσαν ἐκάστοτε ὅτι τὸ νέον ἔργον, καὶ ἀριστεύρημα νὰ μὴν εἶναι, ὅμως πολὺ τοῦ μοιάζει.

Κ' ἔτσι εἴχαμεν δυὸ ὀλέθρια ἀποτελέσματα ἀπὸ τὸν διαγωνισμόν αὐτόν: α) οἱ συγγραφεῖς βιαστικά καὶ δημοσιογραφικὰ ἔγραψαν ὅτι χειρότερο μπορούσαν, β) τὸ γοῦστο τοῦ κοινοῦ ἀκόμα περισσότερον διεφθάρη καὶ τάχασε μὴ γνωρίζοντας ποιὸν νὰ πιστέψῃ ἀπὸ τὰ δυό: τοὺς εἰδικοὺς κριτικοὺς πού τόσο ἐνθουσιαστικά γράφουν στὶς ἐφημερίδες ἢ τὴν ψυχόρμητὴν του ἀποτροπιάσιν καὶ ἀηδίαν.